

Павлова К. В.
Студентка 3-го курсу ФСП НТУУ «КП»

Науковий керівник:

Борець Л.В., к.ю.н, доцент, ФСП НТУУ «КП».

ЦИВІЛЬНЕ СУДОЧИНСТВО ТА МЕДІАЦІЯ

В Україні гарантовано право кожній особі на захист свого цивільного права та інтересу в разі їх порушення, невизнання або оспорювання [2, ст.15]. Право на захист особа здійснює на свій розсуд [2, ст. 20], самостійно обираючи засоби відновлення порушеного права.

Актуальність та пояснення виникнення проблеми забезпечення захисту цивільних прав із використанням позасудових способів пояснюється тим, що сучасний стан судового захисту в Україні є незадовільним. Нестача судової практики, недосконалість захисту призводить до того, що громадяни все частіше звертають свою увагу на альтернативні (позасудові) засоби вирішення спорів, одним із яких є посередництво.

Посередництво позначається таким терміном, як медіація.

Медіація (англ. *mediation* – посередництво) — вид альтернативного врегулювання спорів, метод вирішення спорів із залученням посередника (медіатора), який допомагає сторонам конфлікту налагодити процес комунікації і проаналізувати конфліктну ситуацію таким чином, щоб вони самі змогли обрати той варіант рішення, який би задовольняв інтереси і потреби усіх учасників конфлікту.[6, с.14]

Якщо порівнювати процес медіації з цивільним, господарським чи судовим, то слід зазначити, що під час цієї процедури медіатор не приймає рішення за учасників спору, сторони доходять до нього самостійно. Також серед переваг медіації можна виділити й такі: економія часу, можливість сторін впливати на результат, запобігання виникненню таких конфліктів у майбутньому, зменшення вартості процесу вирішення спору, гарантія виконання рішення.[7, с.89]

Медіація за своєю суттю є неформальною, добровільною процедурою. Але, не зважаючи на свій досить вільний характер, вона дає чудові результати у розв'язанні конфліктів.

За допомогою медіаційної процедури можуть вирішуватися будь-які цивільні (наприклад, відносини спадкування, страхування, права інтелектуальної власності), сімейні (розірвання шлюбу, поділу майна), адміністративні (надання дозволу на зайняття певним видом діяльності), господарські(визнання банкрутства, відновлення платоспроможності), трудові (щодо оплати праці) та деякі інші спори.

Уже досить довгий період часу медіація існує та вдало застосовується у більшості країн світу. Наприклад, ця процедура широко розповсюджена в таких країнах Європи, як Австрія, Велика Британія, Польща, Бельгія, Фінляндія, Норвегія, а також у США, Новій Зеландії, Австралії та інших.

В Україні процедура медіації лише формується і не має широкого застосування. Але фахівці з правових питань майже одноголосно підтримують потребу запровадження у нашій судовій системі такого інституту. Таке волевиявлення можна пояснити декількома причинами. Перш за все, це світова практика застосування медіаційної процедури, яка є досить успішною в інших країнах та приносить лише позитивні результати у вирішенні справ. Також, слід взяти до уваги, той факт, що Україна намагається максимально наблизити своє законодавство до стандартів Європейського Союзу. А питання примирних процедур (медіації) має широке застосування в рішеннях Ради Європи.

Спеціального законодавства із застосування процедури медіації Україна нині немає. Але на практиці вже були випадки застосування медіаційної процедури, до того ж, успішні. З 2003 року застосовують медіацію у судах (зокрема у містах Києві, Харкові, Івано-Франківську, Автономній Республіці Крим та інших). Також на території України існують декілька Регіональних груп медіації, які об'єдналися в Асоціацію груп медіації України та Український центр порозуміння. Вони ж активно займаються питанням впровадження інституту медіації для примирення потерпілих і правопорушників. Протягом звітнього періоду (2006-2007) було проведено 41 програму відновного правосуддя, з них: 39 – медіації у кримінальних справах, 2-сімейні конференції. [6, с.67] З огляду на судову практику, процедура медіації має лише позитивні рішення та наслідки у цивільному судочинстві. Адже

вона вирішує недосконалість судових систем та заохочує людей до вирішення міжособних конфліктів на гуманних засадах.

Список використаних джерел:

1. Законопроект № 2425а-1 "Про медіацію" від 19.04.2012.
2. Цивільний кодекс України.
3. Наказ від 08.02.2010 р. № 012 «Про заходи з підготовки до впровадження у Вінницькому окружному адміністративному суді системи альтернативного врегулювання спорів (медіації)».
4. Рекомендація Ради Європи «Про медіацію в цивільних справах» R № (2002) 10.
5. Обговорення законопроектів «Про медіацію (примирення)» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо процедури медіації (примирення)» [Електронний ресурс]. - <http://www.rj.org.ua/node/121>.
6. Жмудь Вікторія "Запровадження процедури медіації (примирення) у законодавстві України."
7. Кільдюшкіна О.О. "Медіація як засіб захисту цивільних прав: переваги та недоліки".